Voorpublicatie uit ‘Ik kijk van me op’

Wervelend
Op de Academie voor Fysiotherapie
maakten ze in het studentencabaret
grappen over de ruggen van anderen.

Kleur bekennen
Na de gênante verlieswedstrijd van Oranje
stond de man met het schaamrood-wit-blauw op zijn kaken.

Woef
Tijdens haar stage in het dierenpension
maakte ze elke ochtend
slapende honden wakker.

(Geen) ambitie
Ik reageer vaak nogal secundair
en kom dus hooguit in aanmerking voor de titel
Dichter des Naderhands.

De oudste zus van de jarige
Ik schrijf. Nu op dit moment ook, maar dat bedoel ik niet. Ik schrijf voor m’n brood. Het is mijn lust en mijn leven. Soms is het de last van mijn leven, want ik ben erg kritisch op taaluitingen van mezelf en anderen. Het is lastig, omdat ik bijna geen enkele tekst tot me kan nemen zonder die strenge kennersblik die ik zo verfoei bij anderen. Spelfouten, stijlfouten, ik kan er niet over heen kijken.
Het is soms ook erg vermakelijk. Vooral het verhaspelen van spreekwoorden levert vaak komische dingen op.
“Ik ben tekstschrijver”, antwoord ik op de vraag van de vrouw die evenals ik hangt aan de bar van mijn stamcafé. We vertonen in ieder geval samenhang, bedenk ik me.
“Oh, journalist”, denkt ze slim uit de hoek te komen.
“Nee, geen journalist, tekstschrijver”, repliceer ik volhardend.
“Maar iedereen die een paar jaar basisschool heeft genoten is toch tekstschrijver? Iedereen die van letters een woord kan maken en van die woorden een tekst kan componeren, kan zich tekstschrijver noemen.” Ze onderbouwt haar halsstarrigheid in ieder geval.
“Het is geen beschermd beroep, in die zin heb je gelijk, maar daar houdt je gelijk ook bij op. Voorbeeldje. Als je aan een willekeurig persoon vraagt om een schilderij of een beeldhouwwerk voor je te maken, krijg je als antwoord dat-ie dat niet kan, omdat hij geen kunstenaar is. Maar als je aan iemand vraagt om een tekst voor je te schrijven hoor je al gauw: “Oh ja hoor, dat doe ik wel even…!” Kijk maar ‘ns kritisch om je heen en je vindt al snel de grootste onzin uitgeschreven in folders, nieuwsbrieven, noem maar op.”

Taal is een mooi fenomeen. Het gebruik van taal laat zich niet uitsluitend kwalificeren als ‘goed’ of ‘fout’. Een tekst die geheel volgens de regels is geschreven is niet per se goed.

Taal kan ook verrassen, of je uitdagen tot fantaseren. Een bevriend schrijfster bracht onlangs een alleraardigst boekje op de markt, waar in ik de volgende regels aantrof:
"M'n achternicht is jarig. Het gonst in de kamer van de gezelligheid. Ik ben beland tussen de rechterbuurvrouw en de oudste zus van de jarige. We kennen elkaar niet, maar dat mag de pret niet drukken." Merkwaardig toch?
De ik-figuur was op de verjaardag van haar achternicht. Ik weet niet hoe het bij u is gesteld, maar ik heb niet de gewoonte om de verjaardagen van een achternicht te bezoeken. Tenzij ik met haar een bijzondere band heb. Maar als dat zo is, ken ik haar oudste zus toch vast en zeker. Of lezen we hier tussen de regels een familietragedie uit de traditie van de Grieken? Of moeten we meer aan een film als *Festen* denken?
Het gonsde in de kamer van Achternicht van de gezelligheid. Toch was er blijkbaar ruimte voor een zitplaats tussen de stoelen van Oudste Zus en Rechterbuurvrouw. Koesterden zij de afstand omdat ze met elkaar in onmin leven en elkaars aanwezigheid ternauwernood konden verdragen? Misschien delen ze een geheim en zijn ze beiden bang dat de ander uit de school klapt in een kamer die gonst van de gezelligheid. En vinden we in dat geheim de verklaring voor de gebrekkige kennis van de ik-figuur omtrent haar familie?
Wellicht was er niet eens sprake van stoelen en drong de ik-figuur zich tussen de beide dames die juist hadden besloten uiting te geven aan hun wederzijdse aantrekkingskracht. Maar wat betekent het dan dat het de pret niet mocht drukken? Wiens pret? Was de ik-figuur een spontaan slachtoffer van een snode lesbische samenzwering?
Ach, het is maar goed dat je niet op alle vragen in het leven een antwoord krijgt voorgeschoteld. Dat zou je voorstellingsvermogen snel doen verdampen.

Deventer observaties 1

"Kibbelingûh, lekkere kib-be-ling-ûh!" klinkt het vanachter de eerste kraam. Het is een sober tentje, zeker in vergelijking tot de rijdende keuken van de collega's uit Spakenburg, die een eindje verderop staat. De twee mannen hebben een strakke rolverdeling: de clown en de knecht. Waar Knecht zijn taak toegewijd en in stilte volbrengt en er zodoende voor zorgt dat de voorraad gebakken vis op peil blijft, geniet Clown van zijn kleine podium. Hij is soms ronduit seksistisch in het aanspreken van zijn clientèle, maar niemand die daar aanstoot aan neemt, want hij doet het met een flair die alle ontluikende boosheid doet verdampen.
"Kibbelingûh, lekkere kib-be-ling-ûh!" klinkt het nogmaals en de laatste vier lettergrepen krijgen net zoveel aandacht als de beide rondborstige dames die zich bij de klanten voegen.
"Zo, jongedame, wat heb jij een mooie… boodschappentas!" Niemand van de andere consumenten klaagt wanneer Clown de mooie nieuwkomers eerst helpt. Het is lekker weer; ook dat scheelt.

Uitgeverij Boekenbent

'Ik kijk van me op' verschijnt in het najaar van 2013 bij Uitgeverij Boekenbent
Eugen de Reuver © 2013